

AGRESE PROTI UKRAJINĚ

Otázky týkající se státem vlastněných podniků

Dotčená ustanovení: článek 5aa Nařízení Rady 833/2014

Často kladené otázky (FAQ)

Veřejná informace

[poslední aktualizace dne 2. července 2024]

https://finance.ec.europa.eu/document/download/07f53721-7c67-4ce9-9198-dd26a8c99f8b_en?filename=fags-sanctions-russia-state-owned-enterprises_en.pdf

1. Co je podle článku 5aa zakázáno?

(Poslední aktualizace: 11. května 2022)

Toto ustanovení zakazuje uzavírání nových smluv po 16. březnu 2022 s právníckými osobami uvedenými v příloze. Zákaz se vztahuje i na provádění stávajících po 15. květnu 2022 nebo na poskytování jakéhokoli druhu ekonomicky hodnotného prospěchu (jako jsou služby nebo platby), a to i v případě neexistence takového smluvního vztahu. Článek nepředepisuje důsledky, které by měl mít zákaz na případné probíhající smluvní vztahy; Provozovatel z EU by měl přijmout opatření nezbytná s ohledem na jeho konkrétní situaci, aby zastavil své obchodování do konce období likvidace dne 15. května 2022.

2. Co znamená „jednat jménem nebo na pokyn“?

(Poslední aktualizace: 23. října 2023)

Ustanovení čl. 5aa odst. 1 písm. c) zakazuje přímo nebo nepřímo se zapojit do jakékoli transakce s právníckou osobou, subjektem nebo orgánem „jednáním jménem nebo na pokyn“ subjektu uvedeného v písmenu a) nebo b) tohoto čl. 5aa odst. 1. Ustanovení čl. 5aa odst. 1 písm. c) se snaží řešit situace, kdy se subjekt uvedený v příloze XIX pokouší obejít uplatňování sankcí EU, například změnou formálního vlastnictví společnosti, aby se vyhnulo uplatňování čl. 5aa odst. 1 písm. b).

Na podporu takových rozhodnutí poskytla Komise pokyny, jako jsou kritéria uvedená ve stanovisku Komise ze dne 17. října 2019. Zabývá se tímto pojmem „jednat jménem nebo na příkaz“ a zejména tímto úryvkem: „Vlastnictví nebo kontrola nad [cílová osoba/subjekt nad jiným subjektem] je prvkem, který lze považovat za [...] za zvýšení pravděpodobnosti [jednat jménem nebo na pokyn cílové osoby/subjektu], ale nemůže stačit k určení, zda jednání došlo. Vzhledem k tomu, že neexistuje definice a/nebo kritéria, která lze použít k posouzení, zda subjekt jednal jménem nebo na pokyn cílového subjektu, měl by vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž vzít v úvahu všechny relevantní okolnosti, aby zjistil danou situaci. Ty mohou zahrnovat například přesnou vlastnickou/kontrolní strukturu, včetně vazeb mezi fyzickými osobami; povaha a účel transakce spolu s uvedenými obchodními povinnostmi subjektu, který je vlastněn nebo ovládán; předchozí případy jednání jménem nebo na pokyn cílového subjektu; zveřejnění třetími stranami a/nebo faktické důkazy naznačující, že pokyny vydal cílový subjekt“.

Například společnost, která dříve spadala do oblasti působnosti čl. 5aa odst. 1 písm. b), bude pravděpodobně „jednat jménem nebo na příkaz“ subjektu uvedeného v příloze XIX (čl. 5aa odst. 1 písm. c)), pokud vlastnická struktura společnosti je upravena tak, aby se podíl vlastněný subjektem v příloze XIX snížil na 50 % nebo méně podle kritéria pro určení vlastnictví, zejména pokud je převod akcií provozován v rámci stejné skupiny společností a/nebo k převodu dochází blízko k datu zařazení příslušného subjektu do přílohy XIX nebo k datu vydání pokynů objasňujících provádění opatření a/nebo zda je na příslušný subjekt zachován jakýkoli podstatný vliv (např. práva veta nebo jakýkoli jiný vliv na řízení subjekt). V takové situaci existují rozumné důvody k podezření, že převod akcií byl proveden ve špatné víře s cílem zamaskovat skutečné vlastnictví nebo kontrolu a obejít použitelnost článku 5aa.

Na základě takového vymezení zákaz vyžaduje, aby bylo ukončeno jakékoli poskytování ekonomicky hodnotného prospěchu ve prospěch subjektu „jednajícím jménem nebo na příkaz“. V případě, že by ukončení transakcí s takovým subjektem mohlo ovlivnit bezpečnost dodávek, měli by provozovatelé počítat s dostatečnou lhůtou (např. 60 dnů), aby se předešlo nezamýšleným následkům před zastavením probíhajících operací.

3. Pokud jde o rozsah výjimky stanovené v čl. 5aa odst. 2 nařízení Rady (EU) 833/2014, v souvislosti se smlouvou o úvěru rozumíme správně, že „plnění“ znamená, že úvěrovou linku lze čerpat do 15. května 2022 s následným splacením po tomto datu? Nebo oba také musí ke splacení dojít do 15. května 2022?

(Poslední aktualizace: 16. června 2022)

Záměrem článku 5aa je zakázat veškeré jednání s právníky osobami uvedenými v příloze. V tomto ohledu se na splátky v souvislosti s úvěrovou smlouvou vztahuje tento zákaz transakcí, protože se rovná plnění smlouvy a měly být dokončeny do 15. května 2022.

Od 3. června 2022 je však v souladu s nařízením Rady (EU) 2022/879 povolen příjem plateb splatných právníky osobami, subjekty nebo orgány uvedenými v odstavci 1 na základě smluv uzavřených před 15. květnem 2022 podle odstavce 2a.

4. Umožňuje čl. 5aa odst. 3 písm. c) nařízení 833/2014 nákup uhelných produktů přílohy XXI od subjektu uvedeného v příloze XIX za okolností, kdy je smlouva uzavřena po 9. dubnu 2022?

(Poslední aktualizace: 30. června 2023)

Ustanovení čl. 5aa odst. 3 písm. c) je třeba vykládat ve spojení s dřívějším článkem 3j, zejména s obdobím ukončení činnosti uvedeným v odstavci 3. Transakce spadající do oblasti působnosti čl. 5aa odst. 3 písm. c) byly tedy možné do 10. srpna 2022 pouze pro smlouvy uzavřené před 9. dubnem 2022.

Jak je vysvětleno v bodě 51. odůvodnění nařízení Rady (EU) 2023/1214 („11. balíček sankcí“), které vstoupilo v platnost dne 24. června 2023, článek 3j a příloha XXII byly vypuštěny, protože na zákaz dovozu uhlí se vztahuje článek 3i a Příloha XXI nařízení (EU) č. 833/2014.

5. Vztahuje se zákaz podle článku 5aa na poskytování právních služeb subjektům uvedeným v příloze XIX?

(Poslední aktualizace: 16. června 2022)

Pokud jde o poskytování souvisejících právních služeb, článek 5aa by měl být vykládán ve světle základních práv chráněných Listinou, zejména práva na obhajobu. Tímto ustanovením není dotčeno poskytování služeb, které jsou nezbytně nutné pro výkon práva na obhajobu v soudním řízení a práva na účinný opravný

prostředek, jak je uvedeno v článku 47 Listiny základních práv EU a v článku 6 Evropské úmluva o lidských právech.

6. Spolupracuje hospodářský subjekt z EU nepřímo se subjektem, na který se vztahuje článek 5aa, pokud poskytuje pojistné krytí plavidlu vplouvajícímu do přístavu ve vlastnictví tohoto subjektu?

(Poslední aktualizace: 25. března 2024)

Poskytování pojistného krytí pro plavidlo vplouvající do přístavu vlastněné subjektem uvedeným v příloze XIX není podle článku 5aa zakázáno, jelikož poskytování pojištění tomuto plavidlu není přímou ani nepřímou transakcí se subjektem.

Pokud by však pojištěná škoda nastala, pojistitel z EU by mohl provést přímou platbu do přístavu nebo uhradit odpovědnost za škody vzniklé v takovém přístavu pouze v případě, že by přístav vlastnil subjekt, na který se vztahuje článek 5aa a který je uveden v příloze XIX. byla-li účelem vplutí do přístavu plavidla přeprava zboží podle výjimky podle odstavce 3 písm. a), aa) a f), které se týkají nákupu, dovozu nebo přepravy určitého zboží.

6a. Může pojistitel z EU poskytnout a vyplatit pojistné plnění za škodu, ke které došlo v přístavu vlastněném subjektem uvedeným v příloze XIX?

(Poslední aktualizace: 25. března 2024)

Na základě výjimek v čl. 5aa odst. 3 písm. a), aa) a f), které umožňují určité transakce, včetně přepravy určitého zboží, mohou pojistitelé v EU poskytnout krytí plavidlům, která vplouvají do přístavu vlastněným subjektem uvedeným v příloze XIX.

Dojde-li ke vzniku pojištěné škody, je výplata nároku přímo do přístavu nebo náhrada závazků pojistníkovi zákonná za předpokladu, že byla provedena nezbytná péče, aby se zjistilo, že škoda vznikla při přepravě produktů uvedených v odstavci 3 písm. a), aa) a f) a za podmínek popsanych v článku. Další informace o cenovém stropu ropy najdete ve vyhrazených často kladených otázkách.

7. Ruský námořní registr lodní dopravy již podléhal sankcím EU, jaký je rozdíl se současným opatřením?

(Poslední aktualizace: 10. listopadu 2022)

Dne 9. března 2022 byl Ruský námořní registr lodní dopravy (dále jen „RMRS“) přidán na seznam subjektů, na které se vztahují finanční omezení prostřednictvím půjček, převoditelných cenných papírů a nástrojů peněžního trhu (čl. 5 odst. 4 nařízení Rady 833/2014).

Dne 7. října 2022 se Rada rozhodla zařadit tento subjekt do zákazu transakcí podle článku 5aa nařízení Rady 833/2014. Toto opatření zakazuje provádění jakékoli transakce, včetně poskytování jakékoli ekonomicky hodnotné výhody Ruskému námořnímu registru lodní dopravy. Takové transakce nemůže například provádět žádné plavidlo EU ani žádná společnost založená nebo zřízená podle práva členského státu, bez ohledu na to, kde se nachází. Tento zákaz platí i na území Unie a tam, kde je podnikání zcela nebo zčásti provozováno na území Unie (podle článku 13 Nařízení Rady 833/2014). Sankce EU se neuplatňují extraterritoriálně, proto článek 5aa nezakazuje zahraničním provozovatelům, včetně plavidel mimo EU, obchodovat s RMRS mimo EU, např. získat certifikaci.

8. Může plavidlo mimo EU s certifikací RMRS vplout do teritoriálních vod EU?

(Poslední aktualizace: 10. listopadu 2022)

Ano. Sankce EU nezakazují uznání osvědčení RMRS potřebného pro vstup do teritoriálních vod EU. Od 8. dubna 2023 bude všem plavidlům s certifikací RMRS zakázán přístup do přístavů EU (viz časté dotazy týkající se ustanovení o zákazu vstupu do přístavu, článek 3ea nařízení Rady 833/2014). Přístup do přístavů těchto plavidel je však nadále povolen, s výhradou povolení příslušných vnitrostátních orgánů, pro nákup, dovoz nebo přepravu farmaceutických, lékařských, zemědělských a potravinářských produktů, včetně pšenice a hnojiv.

9. Může Ruský námořní rejstřík pro lodní dopravu stále působit jako „uznaná organizace“ EU?

(Poslední aktualizace: 18. prosince 2022)

EU s okamžitou platností odebrala uznání Ruskému námořnímu rejstříku lodní dopravy, aby mohl působit jako uznaná organizace pro inspekce a prohlídky lodí¹ v EU (takzvaná „uznaná organizace“)². To znamená, že stát vlajky EU již nemůže uzavírat nebo obnovovat žádná oprávnění s RMRS ani na něj delegovat jakoukoli práci. Stejně tak členské státy nemohou delegovat žádné ověřování v oblasti zabezpečení lodí ani žádné bezpečnostní inspekce pro účely vnitrozemských vodních cest.

10. Co znamená umístění Ruského námořního rejstříku pro námořní dopravu v příloze XIX pro povinnosti členských států?

(Poslední aktualizace: 18. prosince 2022)

Aby opatření nabylo plné účinnosti, je nutné, aby členské státy, které mají u tohoto subjektu ještě nějaké delegace, tyto delegace stáhly. V souladu s tím čl. 1ab odst. 1, 4 a 5 rozhodnutí Rady 2014/512/SZBP stanoví časový rámec pro členské státy, aby zajistily řádné ukončení těchto povolení.

Každý členský stát EU jako stát vlajky, který delegoval jakoukoli práci na ruský námořní rejstřík lodní dopravy **pro práce související s námořní bezpečností na lodích**, musí tato oprávnění odejmout do 5. ledna 2023 (čl. 1ab odst. 1).

Stejně období ukončení a konečné datum, 5. ledna 2023, platí pro jakékoli povolení jakéhokoli státu vlajky EU pro RMRS jednat jako „uznaná bezpečnostní organizace“ (článek 1ab, odstavec 4).

Lhůta pro ukončení všech oprávnění pro RMRS k provádění jakékoli práce na lodích vnitrozemské vodní dopravy je dřívější a měla by být provedena do 6. listopadu 2022 (článek 1ab, odstavec 5).

Dokud nebudou tato povolení odejmuta, členské státy nepovolí Ruskému námořnímu rejstříku lodní dopravy ani mu neudělí pověření k provádění žádných úkolů, které jsou v souladu s pravidly Unie o námořní bezpečnosti vyhrazeny organizacím uznaným Unií, včetně provádění kontrol a prohlídek souvisejících se statutárními certifikáty, jakož i vydávání, schvalování nebo obnovování souvisejících certifikátů.

11. Kdy pozbydou platnosti zákonná osvědčení vydaná ruským námořním registrem lodní dopravy hospodářským subjektům?

(Poslední aktualizace: 18. prosince 2022)

Statutární osvědčení vydaná jménem členského státu RMRS všem lodím plujícím pod vlajkou EU nebo plavidlům vnitrozemské plavby před 7. říjnem 2022 vyprší k datu uvedenému na osvědčení bez možnosti obnovení, pokud je před tímto datem nestáhnou vnitrostátní příslušné orgány. V každém případě pozbydou platnosti nejpozději do 8. dubna 2023 (čl. 1ab odst. 2 a 6 rozhodnutí Rady 2014/512/SZBP).

¹ Klasifikační společnost/uznaná organizace je technický orgán, který může být prostřednictvím dohody o pověření oprávněn k provádění určitých technických prací na plavidlech jménem státu vlajky a může být také oprávněn vydávat příslušná statutární osvědčení hospodářským subjektům jménem státu vlajky.

² čl. 5aa odst. 4 nařízení Rady 833/2014 a čl. 1ab odst. 3 rozhodnutí Rady 2014/512/SZBP.

To platí pro námořní bezpečnost³, námořní bezpečnost⁴ a pro vnitrozemskou plavbu⁵.

Plavidla plující pod vlajkou EU, která stále mají certifikaci RMRS, mohou zůstat pod stejnou vlajkou EU a mohou si nechat vystavit nová osvědčení jejich jménem jinou „uznanou organizací“ EU po převodu třídy nebo samotným státem vlajky.

12. Může organizace uznaná v současnosti EU pracovat s RMRS za účelem převodu třídy?

(Poslední aktualizace: 18. října 2022)

Ano. Organizace uznané EU, které byly dosud pověřeny prováděním inspekce a certifikace lodí klasifikovaných nebo certifikovaných pro zákonné účely ze strany RMRS, by mohly pokračovat ve spolupráci s RMRS za účelem převodu třídy do 8. dubna 2023.

13. Zakazuje článek 5aa transakce s ruským námořním rejstříkem pro přepravu zemědělských a potravinářských produktů?

(Poslední aktualizace: 8. března 2023)

Ne. Zákaz transakcí obsahuje výjimku pro transakce nezbytné pro nákup, dovoz nebo přepravu zemědělských a potravinářských produktů, včetně pšenice a hnojiv, jejichž dovoz, nákup a přeprava je povolena podle nařízení Rady (EU) 833/2014.

V souladu s touto výjimkou mohou hospodářské subjekty v EU, jako jsou poskytovatelé pojištění v EU, poskytovat služby RMRS, přímo nebo nepřímo, pokud jsou nezbytné pro nákup, dovoz nebo přepravu takových produktů, aniž by museli žádat o povolení členský stát.

Sankce EU se neuplatňují extraterritoriálně, a proto článek 5aa nezakazuje provozovatelům, kteří nejsou usazeni v jurisdikci členského státu EU, včetně plavidel mimo EU, obchodovat s RMRS mimo EU za účelem nákupu, dovozu nebo přepravy. ve výše uvedených produktech.

14. Zakazuje článek 5aa transakce se společností, která je menšinovým vlastníkem subjektu uvedeného v příloze XIX?

(Poslední aktualizace: 30. června 2023)

Článek 5aa se nevztahuje na společnosti, ve kterých subjekt nebo subjekty uvedené v příloze XIX vlastní menšinový podíl (což znamená, že vlastnická práva přímo nebo nepřímo vlastní z méně než 50 % subjekt uvedený v příloze XIX), kromě případů, kdy bylo zjištěno, že taková společnost jedná jménem nebo na pokyn subjektu uvedeného v příloze XIX (čl. 5aa odst. 1 písm. c)).

V souladu s tím je nutné případ od případu posoudit, zda je taková menšinová společnost vlastněna přímo nebo nepřímo z více než 50 % nebo zda jedná jménem nebo na příkaz subjektu uvedeného v příloze XIX. Více informací o tomto hodnocení naleznete v FAQ 2.

Navíc skutečnost, že subjekt uvedený v příloze XIX drží menšinový vlastnický podíl ve společnosti, i když taková společnost provádí projekt se sídlem v Rusku, neznamená, že by se subjekt z EU automaticky „přímo nebo nepřímo zapojoval do transakcí“ s osobou uvedenou v příloze XIX nebo se subjektem jednajícím jménem nebo na pokyn tohoto subjektu. V takovém scénáři je nutné provést posouzení případ od případu pro každou transakci.

---

³ Ruský námořní rejstřík lodní dopravy vystupující jako „uznaná organizace“ EU podle směrnice 2009/15/ES

⁴ Ruský námořní rejstřík lodní dopravy působící jako „uznaná bezpečnostní organizace“ EU podle nařízení (ES) č. 725/2004 nebo směrnice 2005/65/ES

⁵ Ruský námořní rejstřík lodní dopravy vystupující jako „uznaná organizace“ EU podle směrnice (EU) 2016/1629

15. Jsou služby údržby a oprav považovány za nezbytně nutné pro účely čl. 5aa odst. 3 písm. aa)?

(Poslední aktualizace: 30. června 2023)

Pokud to není zakázáno článkem 3m nebo 3n, jakož i článkem 3f, je možné poskytovat nebo přijímat služby údržby a oprav plavidel přepravujících zemní plyn, ropu nebo rafinované ropné produkty z Ruska nebo přes Rusko, které jsou nutné z důvodu zájmu o námořní bezpečnost. Mohou být poskytovány i další služby, jako jsou tažné služby.

16. Sovcomflot podléhá zákazu transakcí podle článku 5aa nařízení Rady (EU) 833/2014. Od 24. června 2024 podléhá Sovcomflot také zmrazení aktiv a zákazu poskytovat mu finanční prostředky nebo hospodářské zdroje podle nařízení Rady (EU) 269/2014. Na základě zákazu transakcí v článku 5aa nařízení Rady (EU) 833/2014 se na společnost Sovcomflot vztahují výjimky uvedené v odstavci 3 uvedeného článku. Může společnost Sovcomflot využívat takové výjimky poté, co byla dne 24. června 2024 uvedena na seznamu v nařízení Rady (EU) 269/2014?

(Poslední aktualizace: 2. července 2024)

Jak je uvedeno v FAQ 18 a 19 k obecným otázkám, zákazy stanovené v nařízení Rady (EU) 269/2014 a 833/2014 platí nezávisle. Pokud je konkrétní akce zakázána podle nařízení Rady (EU) 269/2014, nelze se spoléhat na výjimku v nařízení Rady (EU) 833/2014, která by provozovatele vyňala ze zákazu podle nařízení Rady (EU) 269/2014.

Zmrazení aktiv a zákaz poskytovat finanční prostředky nebo hospodářské zdroje stanovené v nařízení Rady (EU) 269/2014 se na Sovcomflot v plném rozsahu vztahují pouze s možnými výjimkami obsaženými v nařízení Rady (EU) 269/2014. Na výjimky v nařízení Rady (EU) 269/2014 se lze dovolávat pouze tehdy, pokud nejsou v rozporu se zákazem stanoveným v článku 5aa nařízení Rady (EU) 833/2014. Jakékoli výjimky v nařízení Rady (EU) 833/2014 jsou pro opatření ke zmrazení aktiv irelevantní.

V souladu s tím je provozovatelům z EU zakázáno poskytovat společnosti Sovcomflot jakékoli finanční prostředky nebo hospodářské zdroje. Rovněž je zakázáno poskytovat jakékoli finanční prostředky nebo hospodářské zdroje plavidlům vlastněným společností Sovcomflot, protože lze předpokládat, že jakékoli finanční prostředky nebo hospodářské zdroje poskytnuté těmto plavidlům by se dostaly do společnosti Sovcomflot nebo z ní měly prospěch. Viz FAQ o zmrazení aktiv a zákazu poskytovat finanční prostředky nebo ekonomické zdroje.

Poskytování finančních prostředků nebo ekonomických zdrojů plavidlům vlastněným společností Sovcomflot je zakázáno bez ohledu na to, zda ropa přepravovaná takovými plavidly byla zakoupena za cenu ropy nebo za nižší cenu. Výjimka stanovená v článku 5aa nařízení Rady (EU) 833/2014 (čl. 5aa odst. 3 písm. aa)) nelze použít.